

موضوع: فضایل حضرت فاطمه علیها السلام

اعوذ بالله من الشیطان الرجیم بسم الله الرحمن الرحیم الحمد لله رب العالمین والعاقبة للمتقین والجنة للمؤمنین والنار للكافرين الصلوة والسلام علی سیدنا و نبینا ابی القاسم محمد صلی الله علیه و علی آله الطاهیرین و لعنة الله علی أعدائهم أجمعین. قال رسول الله صلی الله علیه و سلم : «فاطمة بضعة منی فمن أغضبها أغضبنی».

حمد و سپاس ایزد منان را سزااست و سلام و درود به پیشگاه حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم و ائمه معصومین علیهم السلام باد که جامعه بشری را به سوی رشد معنوی، سعادت و رستگاری ابدی هدایت کرده اند.

حضرت فاطمه زهرا علیها السلام پرفضیلت ترین بانوی اسلام است و در عین حال مظلوم ترین آنها نیز است چون تقریباً بعد از رحلت رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم مخالفان با تمام قدرت به انکار فضائل آن حضرت و مخالفت فکری و عملی با او نمودند و سپس این مظلومیت ها قرن به قرن ادامه پیدا کرد و هر عصری اشخاص مانند ابن حزم اندلسی و ابن تیمیه حرانی و ابن کثیر شامی و دیگران پیدا شدند تا این نور را خاموش نمایند و فراموش کردند که محمد بن عبدالله اسماعیل، در کتابش آورده مسور بن مخرمه می گوید: که پیامبر اسلام صلی الله علیه و سلم فرمود : فاطمه سلام الله علیها پاره تن من است، هر کس او را ناراحت کند و به غضب بیاورد مرا ناراحت کرده است.^۱

در حالی که ابن تیمیه تقریباً همه فضائل حضرت فاطمه علیها السلام را زیر سؤال برده است حدیث معروف و صحیح «ان الله یغضب لغضبک و یرضی لرضاک» و همچنین حدیث بتول بودن حضرت فاطمه علیها السلام و همچنین حدیث حرام بودن آتش جهنم بر بدن فرزندان فاطمه علیهم السلام که عامه نقل می کند انکار کرده است، از جهاتی با نزول آیات الهی مانند آیه مباحله و آیه تطهیر و آیه مودت که در شأن اهل بیت علیهم السلام و مخصوصاً حضرت فاطمه علیها السلام است مخالفت کرده است، آن را فضیلتی برای اهل بیت علیهم السلام نمی شمارد.

و موارد دیگر ابن تیمیه اعتراض به شکوه حضرت فاطمه زهرا علیها السلام با ابوبکر و عمر که سخن نگفته را قبول نکردند در حالی که بخاری و مسلم و ابن حبان از عایشه نقل کرده که فاطمه علیها السلام در موضوع اختلاف در ارث رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم بر ابوبکر غضب کرد و از او کناره گرفت و تا هنگام وفاتش با او سخن نگفته است.

^۱ صحیح بخاری؛ کتاب بدء الخلق

در حالی که بخاری به سند خود گفته که پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمود: فاطمه پاره تن من است پس هر کس او را به غضب در آورده به طور حتم مرا به غضب در آورده است.

حضرت فاطمه علیها السلام در نزد مسلمانان برترین و والامقام ترین بانوی جهان در تمام قرون و اعصار می باشد. این عقیده برگرفته از مضامین احادیث نبوی است. این طایفه از احادیث، اگر چه از لحاظ لفظی دارای تفاوت هستند، اما دارای مضمونی واحد می باشند. در یکی از این گفتارها (که البته مورد اتفاق مسلمانان، اعم از شیعه و سنی است)، و همین طور سلمان قندوزی بن ابراهیم در کتابش آورده که رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند: «فاطمه سرور زنان جهانیان است».^۲

احمد بن حنبل در کتابش آورده است: قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم: «نزل ملك من السماء فاستأذن الله ان يسلم على فبشرني إن فاطمة سيدة النساء اهل الجنة».^۳ حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم می فرماید: فرشته ای از آسمان فرود آمد، از خداوند اجازه خواست تا بر من سلام کند و به من بشارت داد که فاطمه سلام الله علیها سیده و سرور زنان بهشت است.

اسماعیل بن عمر دمشقی نقل کرده: عن ابن عباس قال: قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم: «أفضل النساء أهل الجنة أربعة؛ مريم بنت عمران، وآسية بنت مزاحم، وخديجة بنت خويلد و فاطمة بنت محمد صلى الله عليه وآله وسلم و افضلهنّ عالمة فاطمة».^۴ از ابن عباس نقل شده است که پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: سیده زنان چهار تا هستند، مریم بنت عمران، آسیه بنت مزاحم، خدیجه بنت خویلد و فاطمه بنت محمد صلی الله علیه و آله و سلم و برترین از آنان عالمه فاطمه سلام الله علیها است.

علاء الدین متقی بن حسام الدین از ابن مسعود روایت کرده است که پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: «بهترین مردان شما علی علیه السلام و بهترین جوانانتان حسن و حسین علیهم السلام و بهترین زنان شما فاطمه سلام الله علیها است».^۵ جای دیگر در کنز العمال آمده پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم به علی علیه السلام فرمودند: «هل تدر لم سميت فاطمة؟ قال علي عليه السلام: لم سميت؟ قال لانها فطمت هي و شيعتها من النار.» ای علی می دانی برای چه فاطمه علیها السلام، فاطمه نام گذاری شده است، علی

^۲ ینابیع المؤدّة باب ۵۵، ص ۱۶۷-۱۷۸

^۳ مسند الأمام احمد بن حنبل، ج ۵، ص ۳۹۱

^۴ البدایه و النهایه، ج ۲، ص ۶۱

^۵ کنز العمال فی سنن الاقوال والاحوال، ج ۶، ص ۱۷

علیه السلام عرض کرد : به چه جهت فاطمه نام نهاده شده است؟ پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند : به این جهت که او خود و پیروان و دوستانش را از آتش نجات داده است.

از علی علیه السلام نقل شده است که رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: ای فاطمه! آیا می دانید چرا نام تو را فاطمه نامیدند؟ علی علیه السلام گفت: ای رسول خدا چرا او را فاطمه نامیدند؟ حضرت فرمودند: «سَمَّيْتُ فَاطِمَةَ لِأَنَّ اللَّهَ فَطَمَهَا وَ ذَرِيَّتُهَا مِنَ النَّارِ مَنْ لَقِيَ اللَّهَ مِنْهُمْ بِالتَّوْحِيدِ وَالْإِيمَانِ بِمَا جِئْتُ بِهِ.» فاطمه را فاطمه نامیدند زیرا خداوند او و فرزندانش را که موحد هستند و به آنچه بر من نازل شده ایمان آورده اند از آتش دور می دارد و از این رو است که او «فاطمه» نامیده است.

و همچنین از ابن عباس نقل شده است : قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم : «إِنَّ ابْنَتِي فَاطِمَةَ حُورَاءَ أَدَمِيَّةٍ إِذْ لَمْ تَحْضُ وَ لَمْ تَطْمُتْ وَ إِنَّمَا سَمَّيْتُهَا فَاطِمَةَ لِأَنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ فَاطَمَهَا وَ مَحَبَّيْهَا عَنِ النَّارِ.» رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمود: همانا دخترم فاطمه سلام الله علیها حوریه ای از آدمیان است مبری از حیض و نفاس است و همانا او را (خداوند متعال) فاطمه نامید چرا که خداوند او را و دوستانش را از آتش جهنم نجات داده است.

عبیدالله بن احمد از رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم نقل کرده است: قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم : «أَنَا شَجَرَةٌ وَ فَاطِمَةُ فَرْعُهَا وَ عَلِيٌّ لِقَاحُهَا وَ حَسَنُ وَ حُسَيْنُ ثَمَرُهَا وَ مَحَبَّتُهُمْ (محبوهم) مِنْ أُمَّتِي أَوْرَاقُهَا ثُمَّ قَالَ: هُمْ فِي جَنَّةٍ عَدْنٍ وَ الَّذِي بَعَثَنِي بِالْحَقِّ»^۶ پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: من درخت هستم و فاطمه علیها السلام فرع آن و علی علیه السلام بارور کننده اش و حسن و حسین علیهم السلام میوه های آن و دوستان اهل بیت از امت من برگهایش هستند. آن گاه افزودند: به ذاتی که مرا به حق برانگیخت ایشان در بهشت جای دارند.

مولوی محمد جریر نقل کرده که از جابر روایت نقل شده است که جابر می گوید: پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم چند روز را بدون آنکه غذایی خورده باشد گذرانده تا آنکه فشار گرسنگی بر ایشان سخت شده پس به دنبال غذا به خانه های همسران خویش رفت ولی چیزی نیافت، آن گاه به سوی فاطمه سلام الله علیها آمد و فرمود: دخترم! چیزی برای خوردن داری؟ من خیلی گرسنه ام.

^۶ شواهد التنزیل، ج ۱، ص ۳۱۲

فاطمه سلام الله عليها جواب داد: به خدا سوگند، نه. پس از رفتن رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم همسایه فاطمه دو قرص نان و تکه ای گوشت برایش فرستاد او نیز آنها را گرفت و در کاسه ای نهاد و رویش را پوشاند و گفت: «رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم را بر خود و اطرافیانم ترجیح می دهم.» این در حالی بود که همگی آنان محتاج یک وعده غذا بودند، حسن و حسین علیهما السلام را سوی جدشان فرستاد و او بازگشت ...

فاطمه سلام الله عليها گفت: پدر و مادرم فدایت ای رسول خدا، خداوند چیزی به ما داد که برای شما کنار گذاشتیم. فرمود: آن را بیاور، آن را آوردند و فاطمه عليها السلام پارچه را از روی کاسه برداشت. ناگهان دید ظرف پر از نان و گوشت است؛ با دیدن آن مبهوت گشت و دانست از برکت خدا است؛ پس حمد خداوند نمود و درود بر پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرستاد.

رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: حمد و ستایش از آن خدایی است که تو را به سان بانوی زنان بنی اسرائیل قرار داد، به او نیز هنگامی خداوند رزق نیکویش عطا می کرد می گفتند: از کجا آمده است و او می گفت: از ناحیه خداوند است، او هر که را بخواهد بی حساب روزی می دهد.

آن گاه رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم سوی علی علیه السلام فرستاده و علی علیه السلام آمده رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم و علی و فاطمه و حسن و حسین علیهم السلام و تمامی همسران پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم از آن طعام خوردند تا سیر شدند و ظرف چون اول باقی مانده بود. فاطمه سلام الله عليها فرمود: از آن طعام به همه همسایگانم دادم و خداوند در آن خیر و برکت زیادی قرار داد. اصل آن دو قرص نان و تکه گوشت بود و باقی برکت خداوند متعال.^۷

مفسرین و علمای زیادی از اهل سنت^۸ در تفسیر آیه «فَتَلَقَّى آدَمَ مِنْ رَبِّهِ كَلِمَاتٍ فَتَابَ عَلَيْهِ»^۹ نوشته اند که ابن عباس از پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم پرسید: مراد از «کلمات» در آیه که آدم علیه السلام به آن در دعای خویش متوسل شد، کیست؟ حضرت رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم جواب داد: آدم در دعای خویش، محمد و علی و فاطمه و حسن و حسین علیهم السلام را واسطه قرار داد و خداوند متعال توبه ایشان را پذیرفت!

مصیبت حضرت فاطمه سلام الله عليها

^۷ قصص الأنبياء المسمى البعرائس التيجان، ص ۵۱۳

^۸ جلال الدین سیوطی در تفسیر درالمنثور، ج ۱ ص ۱۱۹

^۹ بقره/۳۷

امیرالمؤمنین علیه السلام می فرماید: شبی که پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم را غسل دادم، او را در پیراهن خودش غسل دادم، بعد از آنکه پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم را به خاک سپردم این پیراهن را پیش خودم نگه داشتم، پیراهنی که رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم با آن نماز شب خوانده و عبادت کرده متبرک است. بر تن اولین شخصیت جهان خلقت بوده است. حضرت می گوید: اما خیلی توجه داشتم که فاطمه سلام الله علیها این پیراهن را نبیند. فاطمه علیها السلام یکی از روزها امیرالمؤمنین علیه السلام را صدا زد، علی جان! خواسته و خواهشی دارم. فاطمه جان! تو چه وقت از علی چیزی خواستی که علی توانسته باشد و انجام نداده باشد. عرضه داشت: یا ابالحسن! می شود پیراهن بابایم را بیاوری تا بوی بابایم را استشمام کنم و یک بار دیگر به یاد بابایم اشک بریزم. امیرالمؤمنین علیه السلام پیراهن را آوردند، تعبیر این است: همین که پیراهن را به زهرای مرضیه علیها السلام داد بی بی پیراهن بابا را روی چشمان و صورتش گذاشت بیهوش شد.^{۱۰} من می گویم یا امیرالمؤمنین نبودی کربلا که دختر اباعبدالله نه تنها لباس بابا، بلکه بدن بابا را روی دست عمه دید خودش را روی بدن انداخت: «عمتی هذا نعش من»؟

و سيعلمُ الَّذِينَ ظَلَمُوا اَيَّ مَنْقَلَبٍ يَنْقَلِبُونَ

مظفر عباس

^{۱۰} علامه مجلسی، بحارالانوار ج ۴۳، ص ۱۵۷